

først skal træde i Kraft med Hensyn til Forhold, altsaa her Fæsteforhold, som stiftes efter dens Udstedelse. Jeg erkjender ganske vist, at der kan møde Tilfælde — og derypaa frembyder jo de senere Aars Lovgivning flaaende Exempler, f. Ex. Loven om Høveriets Aflysning — hvor bestaaende Contractsforhold gjøres til Gjenstand for Omdannelse ad Lovgivningens Vej; men fordi dette i visse Tilfælde kan skee, følger ingenlunde deraf, at det er Noget, der let eller i Almindelighed bør skee. Det kan aabenbart ikke forspares, hvor der ikke kan paavises aldeles tvingende, retsfærdiggjørende Grunde derfor, og jeg maa tilstaae, at jeg ikke har hørt den ærede Forslagsstiller fremsætte saadanne Grunde, som skulde kunne gjøre det tilstedeligt, at det bestaaende Retsforhold, hvorefter de nu gjældende Fæstecontracter ere indgaaede, bliver rokket for de Personers Vedkommende, som have indgaaet disse Contracter. Dette er den første almindelige Bemærkning, jeg har at gjøre, som altsaa rammer Lovforslaget i det Hele. Dersom man nu erkjender Rigtigheden af denne Indvending, saa bliver det næste Spørgsmaal, hvorledes Lovforslaget da vil stille sig, naar det ikke længere bliver affattet saaledes, — hvad jeg antager nu er dets Mening — at det rammer alle de bestaaende Fæsteforhold, men derimod saaledes, at det først kommer til at ramme de Forhold, som stiftes ved Contracter, der blive indgaaede efter Lovens Udstedelse. Men selv om Lovforslaget opfattes paa den Maade, forekommer det mig, at de Grunde, som den ærede Forslagsstiller anførte, ingenlunde vare udtømmende eller fyldestgjørende for i det Hele taget at retsfærdiggjøre et saadant Resultat. Der er en Ret, som jeg ikke troer i nogen synderlig Grad er bleven anvendt; jeg er temmelig vis paa, at den i en meget ringe

Grad er anvendt, men som ganske vist er af en noget særegen Natur, som vor Lovgivning for Tiden hjemler Jorddrotten, og som jeg ikke skal modstige maaskee gjerne kunde fortjene en Indskrænkning, naar Forandringen bliver stillet prospectivt, det er den Ret, som Forordningen af 8de Juni 1787 under visse Betingelser hjemler Jorddrotten til uden Bondens Minde — altsaa efterat Fæstecontracten er indgaaet — at stille ham ved noget af den Jord han har i Fæste og Brug. Man maa nemlig med Hensyn til de Forandringer, som et Fæstested kan undergaae i det her omhandlede Tiemed, vel sjælene imellem tre Tilfælde, nemlig for det Første, hvor Forandringen foregaaer ved Fæsteledighed, for det Andet der, hvor Forandringen foregaaer med Fæsterens Samtykke, og for det Tredie, det, som jeg nu taler om, hvor Forandringen kan foregaae, under visse nærmere bestemte Betingelser, uden Bondens Samtykke. Nu er det, saavidt jeg har kunnet bringe i Erfaring, vistnok yderst sjældent, at den her omhandlede Forordning af 8de Juni 1787 — ikke den store bekendte Forordning, men den mindre af samme Dag, — hvorefter Huusbonden har en Afgang til, uden Bondens Minde, at stille ham ved Noget af det, han har i Fæste og Brug, er bleven bragt i Anvendelse. Denne Forordning fastsætter, at, dersom Huusbonden formedelt nyttige Indretninger til Skovvæsenets Opkomst og Forfremmelse fratager Bonden Noget af de Jorder og Eiendomme, som tilhøre den ham tilfæstede Gaard, da bør denne ikke alene nyde billig Affortning derfor i de Statter, Landgilde og Høveri, som svares af Gaarden, men endog forholdsmæssig Tilbagebetaling af de ved Tiltrædelsen givne Indfæstningspenge.